

V e r e n i g i n g s n i e u w s

Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel

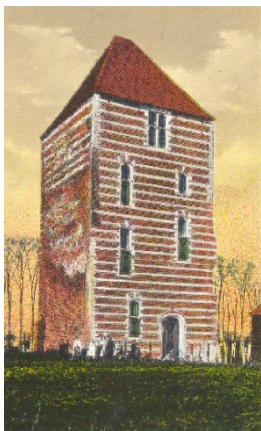
Nr. 26 Augustus 2017

Excursie 30 september 2017

De Van Aemstels trokken de wereld in.... en wij gaan hen achterna.

We nodigen u uit voor een excursie op zaterdag 30 september naar het door de Van Aemstels gestichte stadje IJsselstein. Het belooft een interessante excursie te worden in een oude stad met een rijke geschiedenis.

De oudst bekende Van Aemstel vond nog onderdak in Ouderkerk, maar het geslacht groeide snel in aanzien, rijkdom en omvang. Neef Gijsbert vestigde zich verderop tussen het machtsgebied van de Utrechtse bisschop en de Hollandse graaf in Benschop en stichtte een kasteel en een stadje aan de Hollandse IJssel: IJsselstein. Het praalgraf van de Van Aemstels in de Oude Nicolaaskerk (1350) en de rond 1530 herbouwde kasteeltoren herinneren hier nog aan.

De semi-autonome Baronie van IJsselstein ontstond, waarbinnen IJsselstein een welvarend renteniersstadje werd tot aan de Franse tijd. De economische terugslag daarna was gunstig voor het behoud van het verleden en de (zichtbare) relaties met het Amsterdamse.

Programma. (NB: vanwege vele trappen helaas **ontoegankelijk** voor rolstoelen)

Waag

We komen eerst samen in/bij het gebouw van de oude Waag. Daar zijn wij gast van de Historische Kring IJsselstein en worden wij geïnformeerd over de lange geschiedenis van IJsselstein en de overduidelijke link met Amsterdam.

Daarna volgt een eenvoudige doch voedzame maaltijd vermoedelijk in het naast gelegen tot restaurant omgebouwde restant van de voormalige oude kloosterkerk van het Cisterciënzerklooster "Mariënberg".

Mariënberg

's Middags volgt een wandeling door en om de stad, die ons langs de belangrijkste historische gebouwen voert zoals o.a. de Kasteeltoren, de oude Sint Nicolaaskerk en de indrukwekkende basiliek met dezelfde naam, maar ook langs vele steeds weer interessante locaties en oude huizen met elk hun eigen geschiedenis. We lopen over de oude stadswal en door unieke straatjes met een haast on-Nederlandse architectuur. Een aanrader!

St. Nicolaaskerk

Vervoer

Vervoer zal vanwege kosten en flexibiliteit met een aantal **eigen auto's** gebeuren, waarin ook de andere deelnemers worden meegenomen. We willen uiteraard voorkomen dat iemand moet blijven staan bij gebrek aan vervoer. **Daarom graag voldoende vrijwilligers!** Informatie over parkeren/verzamen in IJsselstein wordt op het Sluisplein megedeeld of per e-mail toegezonden.

Verzamen 10.00 op het Sluisplein en vertrek aldaar. Ter plaatse zal bekeken worden wie met wie kan meerijden. Een auto rijdt niet gratis; daarom stellen we voor dat men als bijdrage in de kosten van benzine en parkeren € 5,50 per passagier betaalt, op de heenweg te voldoen aan de chauffeur. Bij aanmeldingen uit Duivendrecht, Amsterdam en Amstelveen e.o. zullen we over het vervoer met de betrokkenen contact opnemen. Indien u na het programma nog op eigen gelegenheid het centrum wilt bezoeken, wordt u verzocht het vervoer te wijzigen (in geval van een afspraak) of zelf te regelen.

Dagindeling

10 uur	Verzamen op Sluisplein in Ouderkerk en vertrek uiterlijk 10.15 uur
11 uur	Aankomst bij kantoor Historische Kring IJsselstein in de Oude Waag, Benschopperstraat 39 en toelichting over de geschiedenis van IJsselstein
Ca. 12.15 uur	Lunch vermoedelijk in restaurant de Kloostertuin
13 uur	Start rondwandeling langs belangrijke gebouwen en kenmerkende delen van de stad
Ca. 15 uur	Facultatief bezoek aan centrum

Kosten deelname € 22,50 (leden) of € 23,50 (niet-leden). Graag overmaken **vóór 23 september** op NL80 RABO 035 18 446 78 t.a.v. Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel o.v.v. excursie IJsselstein en uw telefoonnummer. Voor informatie **en om aan te geven of u wilt rijden** kunt u contact opnemen met Lenny van Erp: lennyvanerp@hotmail.com. (tot 1 september op vakantie)

Bestuursmededelingen

Nieuwe bestuursleden

De nieuwe penningmeester Wim Welling zal worden bijgestaan door bestuurslid Ruud Siekerman in de hoedanigheid van vice-penningmeester. Rob Schimmel is 23 maart 2017 toegetreden tot het bestuur als algemeen lid.

Wim Welling (penningmeester):

“Als nieuw bestuurslid wil ik me graag aan jullie voorstellen. Ik woon in Ouderkerk aan de Amstel. Ik volgde opleidingen op het gebied van personeelswerk en op bedrijfsadministratief en bedrijfseconomisch vlak. Gedurende zes jaar was ik mede-firmant van een garagebedrijf; daarna heb ik als hoofd beheers- en personeelszaken gewerkt bij het onderwijsresearch instituut van de Universiteit van Amsterdam. Vervolgens vervulde ik tweeëntwintig jaar verschillende functies bij de juridische faculteit van de Universiteit Utrecht onder andere als secretaris van de vakgroep Privaatrecht. In de laatste acht jaar voor mijn pensionering was ik hoofd Huisvesting en Complexbeheer in de Utrechtse binnenstad. In deze functie was ik o.a. verantwoordelijk voor de BHV-organisatie, renovatie en onderhoud van gebouwen inclusief collegezalen, technische installaties en apparatuur, productie en verkoop van onderwijsmateriaal in de onderwijswinkel, afhandeling auteursrechten en portiersdiensten. Verder was ik ARBO-coördinator.

Naast mijn werk ben ik in het verleden in mijn toenmalige woonplaats Castricum secretaris van de Gemeenschapsraad geweest en medeoprichter/voorzitter van Stichting Dorpshuis De Kern. Vooral bij het verbouwen en herinrichten in eigen beheer van het gebouw ten behoeve van het Dorpshuis heb ik veel samen gewerkt met mede-vrijwilligers. Tot september 2016 was ik als bestuurslid a.i. betrokken bij het wel en wee van Manege De Ruif in Amsterdam (vroeger Sloten). Mijn hobby's zijn: fietsen, (ik fietste enkele weken door Thailand en van Ouderkerk naar Bregenz/Oostenrijk) en ik beleef veel plezier aan hardlopen. Op woensdagavond zing ik in een koor. Ik ben actief lid van de vereniging en maak deel uit van de historische onderzoeksgroep. Ik lees graag”.

Automatische incasso. Wat de penningmeester (óók een vrijwilliger) veel werk uit handen neemt, is de automatische betaling van de contributie. Derhalve een vriendelijk verzoek om de penningmeester te machtigen de contributie jaarlijks automatisch af te schrijven. U kunt dit eenvoudig doen door een e-mail te zenden aan wolfaems@xs4all.nl onder vermelding van uw naam, rekeningnummer en bedrag (€ 20,00 of desgewenst meer) voor jaarlijkse inning contributie.

Rob Schimmel (algemeen bestuurslid):

“Al een paar jaar neem ik deel aan de archeologiewerkgroep van de vereniging. Sinds 23 maart jongstleden ben ik bestuurslid. Zo'n 50 jaar geleden heb ik op 20-jarige leeftijd meegeholpen aan de opgraving van een klooster bij Monnickendam. Toen kon een groep vrijwilligers onder toezicht van een archeoloog nog opgravingen doen. Dat is nu anders. In die tijd kwam ook het boek “Waren de goden kosmonauten?” van Erich von Däniken uit. Om een beeld te geven: de beroemde Azcalijnen in Peru konden ook bedoeld zijn als aanwijzingen voor buitenaardse bezoekers. Het hoefde niet waar te zijn, maar de gevestigde orde met zijn in graniet gebeeldhouwde theorieën schudde op haar vesten. Al op jonge leeftijd had ik belangstelling voor het oude. Mijn werk bij de provincie Noord-Holland bracht mij bij de Stelling van Amsterdam, ik ben vrijwilliger bij een aantal fortorganisaties en ik verzorgde rondleidingen op fort Waver-Amstel tijdens de Amstellanddagen. Het is meegenomen dat ik uit Duivendrecht kom. Nu is ook Duivendrecht vertegenwoordigd in het bestuur”.

Najaarsvergadering Vereniging Wolfgerus van Aemstel

De najaarsvergadering vindt plaats op 22 november 2017, Dienstencentrum van Coherente, Diedrick van Haarlemstraat 3, Ouderkerk a/d Amstel, aanvang 20.00 uur.

Jaarlijkse bijeenkomst zusterverenigingen

De historische vereniging Abcoude organiseert op 23 september de jaarlijkse bijeenkomst voor het bestuur van de zusterverenigingen in de regio.

Nieuws van de Werkgroepen

Transcriptiegroep Oudnederlands schrift

Oudnederlandse teksten lezen is spannend en leerzaam. Het is een soort puzzelen. Met wat oefening en ervaring wordt je er steeds vaardiger in. Het lezen van oud schrift is van groot belang voor het bestuderen en begrijpen van originele bronnen uit de 18e eeuw en voorgaande eeuwen. Je krijgt zo ook een beter beeld van de samenleving en de lokale geschiedenis. De transcriptiegroep komt maandelijks bijeen om teksten 'te vertalen'. Historica Aline Vermeulen begeleidt de groep. De eerstvolgende bijeenkomst is op donderdag 14 september om 20.00 uur. Deelname is gratis voor leden van Wolfgerus. Er zijn 8 plaatsen. Meer informatie: Alex de Boer tel. 020 4961786, 06 32034809.

Historische Onderzoeksgroep

Leden van de Onderzoeksgroep hebben meegewerkt aan de voorbereiding van de Sluisvaart-tentoonstelling in het Museum Ouder-Amstel en artikelen geschreven voor het Sluisvaart-nummer van Speuren & Ontdekken. De Onderzoeksgroep heeft ook bijdragen geleverd aan het Jubileumboek van de Sint Urbanuskerk. Verder wordt de groep in toenemende mate via de website Historisch Amstelland benaderd met vragen over bewoners en gebouwen uit vorige eeuwen.

Op 11 mei heeft Wim Welling voor de Onderzoeksgroep een bezoek georganiseerd naar de Sint Urbanuskerk in Duivendrecht. Jo Blom en diaken Theo van Stiphout hebben een rondleiding gegeven door de kerk met haar mooie interieur en kunstschaten.

Archeologie

De fossieloloog Frans Roescher van de werkgroep heeft aangetoond dat een stuk bot in het museum van een mammoet blijkt te zijn. Het wordt gedateerd op tussen de dertig- en veertigduizend jaar oud.

Een ander bot is van een paard afkomstig en is bewerkt tot een voorloper van een schaats. Deze schaats, ook wel glis genoemd, maakte waarschijnlijk deel uit van vier tot zes schaatsen, waarmee zware spullen zoals kisten e.d. over ijs werden vervoerd. De werkgroep is van plan op de Monumentendagen (9 en 10 september) het middeleeuwse kruiskerkje en de dorpskerk op de plaats van de Amstelkerk uit te beelden, zodat zichtbaar wordt welke kerk op welke plek tot 1774 heeft gestaan.

Activiteiten in Ouder-Amstel

Tot 5 september, Dorpshuis Duivendrecht.

Tentoonstelling Ouder-Amstels Omtrek: de grens van Ouder-Amstel in foto's en tekst.

Open Monumentendagen 9 en 10 september, onder andere in de Urbanuskerk in Ouderkerk.

24 september 15.00 uur, Urbanuskerk Ouderkerk. Een rabbijn in gesprek met een katholieke theoloog, bezoek aan Beth Haim.

5 november 15.00 uur, St. Urbanuskerk. Lezing van achterkleinzoon Pierre Cuypers over zijn overgrootvader Pierre Cuypers, de architect van o.a. de Sint Urbanuskerk en de pastorie in Ouderkerk.

Amstellanddag 11 juni 2017

Op de Amstellanddag deelden het Historisch Museum, de Begraafplaats Beth Haim en de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel een informatiestand, mooi gelegen aan de voet van de Amstelkerk, naast het museum en recht tegenover de ingang van

Beth Haim. De stand mochten we lenen van het Oranjecomité. De uitgebreide documentatie en diverse publicaties van Wolfgerus, waaronder Speuren en Ontdekken, mochten zich verheugen in grote belangstelling van bezoekers op de fiets of te voet.

De kraam van Wolfgerus van Aemstel, museum Ouder-Amstel en Beth Haim. Foto: Joke Alink.

Vrijwilligersdag voor de medewerkers van het Historisch Museum en de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel op 1 juli 2017. Organisatie: Joke Alink, Mark Homan, Michiel Weijs en Ingrid van der Meer. Met medewerking van: Ad van Fessem, Peter Lichtenveld, Alex de Boer, Hans Out en Yvette Saan. Met dank aan Bakker Out en Slagerij Ridder.

Bij aankomst werden de vrijwilligers uitgenodigd om deel te nemen aan enkele presentaties die verzorgd werden door vrijwilligers van het Historisch Museum Ouder-Amstel en de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel. Er werden twee keer 5 presentatierondes gehouden. Iedereen kon deelnemen aan twee presentaties naar keuze:

1. Een historische wandeling onder leiding van Mark Homan;
2. Een rondleiding in de St. Urbanuskerk onder leiding van Hans Out en Yvette Saan;

3. Een rondleiding in de Amstelkerk onder leiding van Peter Lichtenveld;
4. Een presentatie over de toekomst van ons historisch museum door Ad van Fessem; en -alleen in de 2^e ronde- ook
5. Een presentatie over Cultureel Erfgoed Ouder-Amstel door Alex de Boer.

De historische wandeling onder leiding van Mark Homan ging vanaf het museum de Kerkstraat in. Daarbij stond hij onder meer stil bij

het beeld Eliëser, naast het Vegahuis, in 2013 gemaakt door Erwin de Vries. Dit beeld vormt de plaats van herdenking van de afschaffing van de slavernij in Suriname en op de Antillen in 1864. Ook het beeld De Balling - tegenover het Vegahuis - en de gebouwen in de Kerkstraat, met o.a. gevelsteen De Korendrager, kwamen aan de orde.

De rondleiding in de St. Urbanuskerk onder leiding van Hans Out en Yvette Saan begon in de Sacristie. Daarna toonden zij de

kerk en werd in het bijzonder aandacht geschonken aan het hoofdaltaar, de marmeren vloer in het priesterkoor, het orgel en de beelden, het Jozef-altaar en het Maria-altaar en de geschiedenis van de kerk.

De rondleiding in de Amstelkerk (1775) werd gegeven door Peter Lichtenveld. Peter ging uitvoerig in op de historie van de kerk, de (middeleeuwse) voorgangers en enkele spraakmakende predikanten.

Piet Roos richt zich tot vrijwilligers na ontvangst van de erepenning van Stichting Historisch Museum Ouder-Amstel. Foto: Piet de Boer

De presentatie over de toekomst van het historisch museum was van Ad van Fessem. Door de groei van het (Amsterdamse) toerisme heeft ook ons museum grote plannen en ambities. Ad vertelde wat de stand van zaken is.

In de presentatie over Cultureel Erfgoed Ouder-Amstel door Alex de Boer werd eerst een terugblik gegeven op behoud en herstel van monumenten in de gemeente

en de rol die de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel daarbij speelt. Er was ruime aandacht voor de Monumentenwebsite, die het cultureel erfgoed in de gemeente in beeld brengt.

Met de in 2013 opgerichte werkgroep Cultureel Erfgoed van het Cultuurplatform Ouder-Amstel streven betrokken partijen en belangstellenden naar een actief monumentenbeleid. (Verslag Paul Hiel).

Nieuwe actie kerstkaarten 2017 : Dorpsstraat/Kerkstraat ca. 1650

door Ruud P. Siekerman

In voorgaande jaren hebben wij in het najaar steeds prachtige wenskaarten laten drukken. In 2013 kaarten van het schilderij van Jacobus Storck (te zien in het Historisch Museum – echter nu in restauratie). In 2014 een wintergezicht van J.A. Beerstraten uit 1659 van Ouderkerk (uit de collectie van het Amsterdam Museum). In 2015 een wintergezicht van het Haventje in de Dorpsstraat in Ouderkerk (uit de collectie van de Bibliotheek Universiteit Leiden). En in 2016 een wintergezicht van Van de Velde/Van Goyen (collectie van het Frans Hals Museum, Haarlem).

Voor het vijfde jaar zijn we er in geslaagd een bijzonder 17^e-eeuws gezicht in Ouderkerk aan de Amstel voor u uit de vergetelheid te halen. Het is een ets/gravure van Geertruijdt Roghman (1625-1657) die zich bevindt in het Rijksmuseum maar ook het Historisch Museum in Ouderkerk heeft een afdruk in de collectie. Geertruijdt Roghman maakte deze prent naar een tekening van haar broer Roelant. De prent stelt een gezicht in Ouderkerk voor en wel specifiek de kruising van de Dorpsstraat en de Kerkstraat in de zeventiende eeuw, ca. 1640-1650.

In het midden van de prent staat het Rechthuis van Ouder-Amstel. Daar is nu café De Vrije Handel gevestigd. Links is de Kerkstraat met in het verschiep de toren van de voorganger van de huidige Amstelkerk. Rechts is de Dorpsstraat. Op de plaats van het huis met het hoge dak, het meest rechts op de afbeelding, staat nu het pand Drievliet op de hoek van het Haventje.

Al snel nadat de prent gemaakt moet zijn, ontstond er binnen het bestuur van Ouder-Amstel een discussie over de bouwvalligheid van het Rechthuis en de noodzaak tot nieuwbouw die zich jarenlang voortsleepte. Uiteindelijk besloot men tot nieuwbouw op de plaats waar nu het gemeentehuis staat. Op de prent is dat de plek waar het gerecht, de galg, staat opgesteld. Waarschijnlijk werd het gras rond de galg op plezieriger momenten ook gebruikt als bleekveld, gezien de getekende witte stroken (uiterst rechts) die opgespannen witte linnen(?) lappen zouden kunnen voorstellen. Over de functie en de bewoner van het pand links op de afbeelding, kunt u lezen in het artikel in Speuren en Ontdekken van augustus over mr. Engel Eggeraet.

De kaarten worden zoals gebruikelijk op twee manieren uitgevoerd:

- als ansichtkaart (met adresbedrukking op de achterkant)
- als dubbele gevouwen wenskaart met blanco binnenkant,

Beide zijn ca. 21 x 10,5 cm groot. De dubbele wenskaart wordt geleverd met envelop.

Op de achterkant van beide uitvoeringen wordt een verklarende tekst bij de afbeelding opgenomen.

Het worden stevige kaarten op 400 gr/m² papier. De kosten voor leden zijn laag gehouden: de gevouwen wenskaart kost € 1,- en de ansichtkaart € 0,50. Niet-leden betalen € 1,50 respectievelijk € 0,80.

De voorgaande jaren was de kaartenactie een groot succes. De oplage wordt afgestemd op de door ons ontvangen bestellingen. Als u zeker wilt zijn van verkrijgbaarheid en levering, geef uw bestelling dan van tevoren op. Maak er gebruik van. Het is een eenmalige aanbieding.

Bestellingen kunnen tot 1 november a.s. worden doorgegeven via het e-mailadres van de Vereniging: wolfaems@xs4all.nl. Uw bestelling wordt pas definitief en door ons in behandeling genomen als het te betalen bedrag vóór 1 november 2017 is ontvangen op bankrekening NL80 RABO 0351 8446 78 van de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel.

Bij uw betaling dient u het aantal kaarten dat u wenst te ontvangen, naar soort te vermelden: dus bijvoorbeeld 25 x € 1,- en 30 x € 0,50; u maakt dan € 40,- over. Uw voordeel ten opzichte van niet-leden bedraagt dan € 21,50. Een bestelling van 100 dubbele kaarten kost u € 100,-. Uw voordeel € 50,-. Zo heeft u uw lidmaatschap gauw terugverdiend. U kunt uw bestelling tijdens de openingsuren in het Historisch Museum ophalen, nadat u bericht heeft ontvangen. De kaarten zijn ruim vóór december 2017 beschikbaar.

NB. De kaarten zijn ook te koop à contant of via pin in de winkel van het Historisch Museum. U betaalt dan echter altijd de niet-leden prijs; dus € 1,50 of € 0,80. Alleen bestellingen met betaling per bank aan de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel kunnen tegen ledenprijzen geleverd worden.